

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118206332
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4118206332.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: Obec Veľké Zálužie, Obecná 955, Veľké Zálužie, IČO: 00 308 595, zastúpený Mgr. Ľudmilou Krajínčákovou, advokátkou so sídlom Jána Hollého 1468/1, Veľké Zálužie, proti žalovanej: O. M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX, S. R., o zaplatenie 6.300,- Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 17. septembra 2018 č. k. 10C/65/2018-317, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi voči žalovanej **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok, ďalej iba „CSP“) rozsudkom zo dňa 17.09.2018 č. k. 10C/65/2018-317, pri právnom posúdení podľa § 1 ods. 2 písm. a/, § 2 ods. 1, 2, § 1 ods. 4, § 13 b písm. b/ zák. č. 552/2003 Z. z., o výkone práce vo verejnom záujme, § 1 ods. 6, § 76 ods. 1 písm. a/, § 76 ods. 5, § 222 ods. 1, 2, 3 a 6 Zákonníka práce a § 39 OZ uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 6.300,-Eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 2 a § 262 ods. 2 CSP tak, že čiastočne úspešnému žalobcovi v konaní priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 95,75 % voči žalovanej. O výške týchto trov rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, prvoinštančný súd mal v konaní za nesporné, že žalovaná bola v pracovnom pomere u žalobcu od 03.03.2003 do 26.12.2010 a od 03.01.2007 bola vymenovaná za prednostku Obecného úradu vo Veľkom Záluží, ktorú funkciu vykonávala až do ukončenia pracovného pomeru. Vzhľadom k tomu, že žalovaná vykonávala práce vo verejnom záujme, je potrebné na daný pracovnoprávny vzťah aplikovať u st. zák. č. 552/2003 Z. z., a iba subsidiárne ust. § Zák. práce. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, tak ako bol obsiahnutý v jeho zrušujúcom uznesení zo dňa 26.02.2018 č. k. 5Co/27/2017-298 uviedol, že účastníkom konania podľa § 76 ods. 1 Zák. práce nič nebránilo v uzatvorení dohody, ktorou by boli rozšírené dôvody poskytnutia odstupného žalovanej nad rámec citovaného ust. Zákonníka práce. V konaní nebolo sporným ani vyplatenie odstupného žalovanej v sume 6.300,-Eur dňa 20.12.2010 (mimo výplatného termínu) vo výške šesťnásobku jej priemerného mesačného platu, a to na základe dohody o skončení pracovného pomeru.

4. Zákonník práce určuje v prípade odstupného podmienky jeho poskytnutia a zároveň aj minimálnu výšku tohto nároku, tak zák. č. 552/2003 Z. z., o výkone práce vo verejnom záujme vo svojom ust. § 13b písm. b/ stanovuje maximálnu hranicu tohto nároku a nepriamo aj špecifickú podmienku odstupného nad rámec stanovený Zák. práce, ktorou je existencia platnej podnikovej kolektívnej zmluvy. Predmetné ustanovenie je kogentné a nepripúšťajúce žiadne odchýlky. V konaní nebolo sporným to, že žalobca na inkriminované obdobie nemal uzatvorenú podnikovú kolektívnu zmluvu. Zvýšenie odstupného žalovanej potom nemohlo byť dojednané v súlade s ust. § 13b zák. č. 552/2003 Z. z.

5. Dohoda o vyplatení šesťmesačného odstupného obsiahnutá v dohode o skončení pracovného pomeru je pre rozpor s obsahom ustanovení § 39 a § 41 OZ, neplatná. Žalovaná je následne povinná bezdôvodného obohatenie podľa § 222 Zák. práce vydať žalobcovi. Žalobca má však právo bezdôvodné obohatenie od žalovanej žiadať iba s poukazom na ust. § 222 ods. 6 Zák. práce, t. j. ak žalovaná vedela alebo musela z okolností predpokladať, že ide o sumy nesprávne určené alebo omylom vyplatené. Z uvedeného dôvodu skúmal existenciu takýchto okolností.

6. Samotná žalovaná sa v konaní bránila tým, že odstupné prijala v dobrej viere, nakoľko dohodu o skončení pracovného pomeru vypracovala advokátska kancelária s výnimkou výšky odstupného, čo ponechali na rozhodnutí starostu. Žalovaná predmetnú dohodu konzultovala spolu s advokátskou kanceláriou a preto bola názoru, že je všetko v súlade so zákonom. O vyplatenie odstupného mimo výplatného termínu vôbec nepožiadala.

7. V konaní bolo takisto preukázané, že žalovaná u žalobcu pracovala v pozícii vedúceho personálneho útvaru a aj prednostu, čo znamená, že okrem Zák. práce mala poznať a podľa jej vyjadrenia aj poznala zák. č. 552/2003 Z. z.. Takisto žalovaná musela mať vedomosť o neexistencii kolektívnej podnikovej zmluvy u žalobcu, pričom v kontexte uvedených dôvodov musela vedieť, že dohodnuté odstupné (jeho výška) v jej prípade nie je správne, resp. dohodnuté platne.

8. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 10C/65/2018-317 zo dňa 17.09.2018 zrušil (§ 390 písm. b/ CSP) a žalobu voči nej zamietol. Zároveň požiadala priznať náhradu prvoinštančných a aj odvolacích trov. Eventuálne navrhla predmetný rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

9. V tomto konaní sa vlastne žalobca dovoľáva neplatnosti právneho úkonu, ktorý sám spôsobil. S poukazom na ust. § 17 Zák. práce platí, že neplatnosť právneho úkonu nemôže byť zamestnancovi na ujmu, ak neplatnosť nespôsobil sám. Touto skutočnosťou sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal. Žalobca v konaní ani neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že žalovaná ako zamestnankyňa vedela alebo musela z okolností predpokladať, že jej vyplatené odstupné bolo nesprávne určené, resp. omylom vyplatené. Opakovane aj v podanom odvolaní zdôrazňuje, že po prijatí odstupného od žalobcu konala dobromyseľne. napriek platnosti zásady, že súd pozná právo, výklad zákona č. 552/2003 Z. z., nebol známy ani prvoinštančnému a ani odvolaciemu súdu pri rozhodovaní danej veci. Ako osoba bez právnického vzdelania skutočne nevedela, že ustanovenia predmetného (špeciálneho) zákona, podľa ktorého v kolektívnej zmluve možno dohodnúť odstupné maximálne do výšky dvoch funkčných platov, je potrebné vykladať tak, že vyššie odstupné než minimálne stanovené v Zákonníku práce možno dohodnúť pri zamestnancoch vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme iba v kolektívnej zmluve a to iba do výšky dvoch alebo piatich funkčných platov. Žalobca vyplatil odstupné aj L. L. B., PhD., ktorá je v súčasnosti prednostom jeho obecného úradu a to vo výške dvojnásobku jej platu, avšak neplatnosť dohody žalobca nenamietal a ani sa nedomáhal voči tejto zamestnankyni vydania bezdôvodného obohatenia.

10. Vedomosť zamestnanca o tom, že plnenie mu nepatrí alebo mu bolo poskytnuté omylom sa neprezumuje, ale zamestnávateľ, ktorý sa domáha vrátenia plnenia, preto musí preukázať (on má dôkazné bremeno), že zamestnanec vedel alebo z okolností musel predpokladať, že mu vyplatená suma nepatrí. K tomu dala do pozornosti odvolacieho súdu rozhodnutie KS V Banskej Bystrici sp. zn. 12CoPr/4/2016 zo dňa 27.02.2018.

11. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

12. O podanej žalobe žalobcu prvýkrát rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 22.05.2013 č. k. 10C/33/2012-80 a to tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 6.300,-Eur a v zostávajúcej časti podanú žalobu zamietol. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že dohoda o vyplatení odstupného bola v tejto časti neplatná, pre jej rozpor s ust. § 76 ods. 1 Zák. práce, pretože žalovaná musela vedieť, že takéto odstupné jej nepatrí. Nebola dobromyseľná. V zamietajúcej časti predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť.

13. Odvolací súd rozhodujúc o podanom odvolaní žalovanej proti tomuto rozsudku svojim rozsudkom zo dňa 09.04.2014 č. k. 5Co/281/2013-244 v poradí prvý vyhovujúci rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 22.05.2013 č. k. 10C/33/2012-80 v jeho vyhovujúcej časti zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol. V odôvodnení uviedol, že dohoda o odstupnom je prejavom autonómnej vôle zmluvných strán a neodporuje § 76 ods. 1 Zák. práce. Žalovaná, ktorá nemá vysokoškolské vzdelanie z oblasti práva, preto v danom prípade nemohla byť nedobromyseľná.

14. Dovolací súd rozhodujúc o podanom dovolaní žalobcu proti rozsudku KS v Nitre zo dňa 09.04.2014 č. k. 5Co/281/2013-244 svojim rozhodnutím zo dňa 29.11.2016 č. k. 5Cdo/377/2014-285 podané dovolanie žalobcu považoval za dôvodné s tým, že zrušil rozsudok KS v Nitre zo dňa 09.04.2014 č. k. 5Co/281/2013-244 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia NS SR v Bratislave uviedol, že hoci podľa § 76 ods. 1 Zák. práce si zmluvné strany mohli dohodnúť aj vyššie odstupné, tak daný pracovnoprávny vzťah sa mal posudzovať podľa zák. č. 552/2003 Z. z., konkrétne § 13b tohto zákona, pretože žalovaná vykonávala prácu vo verejnom záujme. V § 13b cit. zák., je stanovená maximálna hranica odstupného a nepriamo aj špecifická podmienka poskytnutia odstupného nad rámec stanovený Zák. práce. Toto ustanovenie je kogentné, nepripúšťajúce žiadne odchýlky. dovolací súd vytkol odvolaciemu súdu aj to, že nevenoval pozornosť ostatným okolnostiam uzatvárania dohody o skončení pracovného pomeru.

15. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací svojim uznesením zo dňa 26.02.2018 č. k. 5Co/27/2017-298 zrušil odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 22.05.2013 č. k. 10C/33/2012-80 a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako hlavný dôvod k zvoleniu tohto procesného postupu uviedol nesprávnu aplikáciu hmotnoprávneho predpisu, ktorým má byť v danom prípade zák. č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a iba subsidiárne sa má aplikovať Zák. práce.

16. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) rozhodujúc o podanom odvolaní žalovanej proti vyhovujúcemu prvoinstančnému rozsudku preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď podľa §219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) následne dospel k tomu záveru, že podané odvolanie žalovanej je nedôvodné a rozhodol o ňom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

17. Podľa § 387 ods. 1, CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 191 ods. 1 CSP dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 391 ods. 2 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

18. Súd prvej inštancie v poradí pri druhom rozhodovaní o uplatnenom žalobnom nároku žalobcu voči žalovanej ohľadne zaplattenia sumy 6.300,-Eur, pri rešpektovaní záväzného právneho názoru odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) tak ako bol obsiahnutý v zrušujúcom uznesení KS v Nitre zo dňa 26.2.2018 č. k. 5Co/27/2017-298 v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, ktorý pri dodržiavaní myšlienkového postupu hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo, ako aj v ich vzájomnej súvislosti, aj následne správne posúdil podľa ním odcitovaných ustanovení hmotnoprávneho predpisu (Zák. práce, OZ a zák. č. 552/2003 Z. z., o výkone práce vo verejnom záujme). S prihladením na uvedené odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. V ďalšom odvolací súd odkazuje na rozsah a predovšetkým aj obsah odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje.

19. Na potvrdenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že súhlasne s prvoinštančným súdom je potrebné prijať ten záver, že s poukazom na závery vykonaného dokazovania, ako aj okolnosti uzatvorenia dohody o skončení pracovného pomeru, súčasťou ktorej bola aj dohoda o vyplatení šesťmesačného odstupného pre žalovanú, žalovaná musela vedieť alebo musela aspoň z okolností uzatvorenia tejto dohody predpokladať, že dojednaná výška odstupného jej nepatrí, resp. je určená nesprávne v neprospech jej zamestnávateľa. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že na kreovaní tejto dohody sa podieľala aj samotná žalovaná, ktorá z titulu vykonávania funkcie vedúcej personálneho útvaru, resp. prednostu žalobcu, na základe týchto funkcií musela ovládať aj príslušné ustanovenia špeciálneho predpisu (zák. č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnej službe) a zároveň aj všeobecného predpisu (Zák. práce). Samotná žalovaná v tejto súvislosti nepoprela tú skutočnosť, že by nepoznala zák. č. 552/2003 Z. z., ako aj to, že žalobca v inkriminovanom čase nemal platne uzatvorenú podnikovú kolektívnu zmluvu. Vychádzajúc z uvedeného a najmä pre to, že žalovaná sa svojou osobnou účasťou podieľala na kreovaní predmetnej dohody o skončení pracovného pomeru a zároveň aj dohody o vyplatení šesťmesačného odstupného, v jej prospech nemôže byť aplikované ust. § 17 Zák. práce (ako sa domáhala v podanom odvolaní), pretože neplatnosť tejto dohody ako jej priama účastníčka popri žalobcovi spôsobila aj ona.

20. V kontexte uvedeného je potrebné prijať ten záver, že v predmetnom konaní zo strany žalobcu došlo k uneseniu dôkazného bremena v súvislosti s preukázaním nedobromyseľnosti žalovanej, pokiaľ ide o prevzatie (vyplatenie) šesťmesačného odstupného v sume 6.300,-Eur, čím bol daný dôvod pre vyhovenie žalobnému návrhu žalobcu ohľadne zaplattenia sumy 6.300,-Eur s poukazom na ust. § 222 ods. 6 Zák. práce. Vykonaným dokazovaním zo strany prvoinštančného súdu v jeho komplexnom pojatí bolo preukázané prijatie žalovaných finančných prostriedkov žalovanou v rozpore so zákonom, konkrétne s ust. § 13 b písm. b/ zák. č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnej službe, čo zavdalo pre prvoinštančný súd právne relevantný dôvod k vyhovneniu podanej žalobe voči žalovanej ohľadne zaplattenia sumy 6.300,- eur.

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP s tým, že nárok na ich náhradu žalobcovi voči žalovanej nepriznal, pretože si ich náhradu neuplatnil.

22. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).